ԵՂԵԳՆԱՁՈՐԻ ԹԻՎ 1 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ԴԱՍԸ ՈՐՊԵՍ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԻՋՈՑ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ՝ ԳԵՂԱՄՈՒՇ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

ՂԵԿԱՎԱՐ՝ ԱՐԵՎՀԱՏ ՔՈԼԱՅԱՆ

ԵՂԵԳՆԱՁՈՐ 2022 Թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ
2. ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ԴԱՍԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ
3. ԻՆՉ Է ԼԱՎ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ
4. ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐՐԵՐԸ
5. ՈՒՍՈՒՑՉԻ ԴԵՐԸ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԵՋ
6. ԻՆՉՊԵՍ ՍԿՍԵԼ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ
7. ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ
8. ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԴԱՍԻ ՊԼԱՆ
9. ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
10. ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Համագործակցային դասը որպես արդյունավետ ուսուցման միջոց» հետազոտական աշխատանքի նպատակն է վեր հանել ուսուցման արդյունավետ մեթոդները , ցույց տալ դասի թույլ և ուժեղ կողմերը, կանգ առնել հատկապես համագործակցային մեթոդների վրա օգտագործելով սեփական փորձը, ցույց տալ վերջնարդյունքները: Նկատի ունենալով ,որ ուսուցման մեթոդները երթադրում են խոսքային, դիտողական և գործնական ուսուցման առավել արդյունավետ միջոցներ: ՈՒսուցման մեթոդները սովորեցնում են աշակերտին ճանաչել ինքն իրեն, իմանալ կարողության մակարդակը, տրամաբանության հնարավորությունը, ուսուցման տիպը, պրոբլեմայնության մակարդակը, դիդակտիկ նյութերի կիրառման նպատակները և այլ գործառույթներ: Աշակերտակենտրոն ուսուցման դեպքում սովորողները դառնում են ուսումնական գործընթացի լիիրավ մասնակիցներ, նրանց փորձը ծառայում է որպես ճանաչողության հիմնական աղբյուր: Համագործակցային ուսուցման դեպքում գնահատվում են ոչ միայն սովորողների գիտելիքները, այլև նրանց հաղորդակցվելու, համագործակցելու և առարկայական գիտելիքների կիրառման հմտությունները խնդիրների լուծման մեջ և կյանքում: Այս մեթոդի առավելությունները հետևյալն են՝ **1.** Ձեռք բերված փորձը պահպանվում է (սեփական ապրումները հիշվում են երկար) **2.** Հաճելի լինելը (դերային խաղը գիտելիքների, հմտությունների ձեռքբերման համեմատաբար հաճելի ձև է:) **3.** Այլ մարկանց վարքի պատճառները հասկանալը,երբ մարդիկ առնչվում են այլ իրավիճակների հետ: Այդ զգացումը կարող է դառնալ ուսման հզոր գործիք և նպաստել այլ մարդկանց վարքի պատճառները հասկանալու ունակության զարգացմանը,ինչին դժվար է հասնել այլ մեթոդներով: **4.** Անվտանգ պայմանները (դերային խաղը մասնակիցներին հնարավորություն է տալիս յուրացնել, ամրապնդել վարքի տարբեր մոդելներ: Այստեղ առավելությունն ապահով անվտանգ միջավայրն է այս կամ այն մոդելը կիրառելու համար:) Համագործակցային մեթոդները ունեն նաև սահմանափակումներ, դրանք են՝ **1.** Արհեստականությունը, (եթե խումբը զգում է, որ խաղի սցենարը իրական չէ, հաշվի չի առնում իրական գործունեության որոշ կարևոր կողմեր, ապա խաղը կարող է արժեզրկվել, ինչի արդյունքում չեն իրականանա ուսուցման նպատակները:) **2.** Մասնակիցների կողմից հնարավոր ոչ լրջմիտ վերաբերմունքը, (եթե վարժության նպատակը բացահայտված է մասնակի և շեշտը դրված է ոչ թե խաղի իրականացման կարևորությանը, այլ դերասանական ընդունակությունների վրա, ապա վտանգ կա,որ խաղը կընկալվի որպես զվարճանք:) **3.** Ռիսկի գործոնը, (խաղը արդյունք է տալիս, երբ խումբը պատրաստակամ է ներգրավվել դրանում: Եթե խմբի անդամները վախենում են կորցնել դեմքը, կամ ամաչում են խաղին մասնակցելուց, ապա այն անարդյունավետ կլինի:Փաստը, որ խաղը վերահսկվում է լրացուցիչ լարվածության տեղիք է տալիս: Դերային խաղը ցանկալի է կիրառել,այն դեպքում, երբ մասնակիցները հաղթահարել են ներքին տագնապը և զգում են,որ իրենց ինքնագնահատականին ոչինչ չի սպառնում):

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ԴԱՍԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

1 Ջերմացում 2. Համագործակցային կառույց 3. Գնահատում և անդրադարձ
4. Գոյություն չունի ուսուցման ձևերի սահմանափակում:

<u>Հանրակրթության նպատակները</u>

Սոցիալական փոփոխություններին զուգընթաց վերանայվում է վերաիմաստավորվում են նաև կրթության նպատակները : Ըստ շատ մասնագետների կողմից ընդունված մոտեցման կրթության նպատակներն են * Ակադեմիական իմացություն * Մտածողության հմտություններ * Սոցիալական Ինքնաիմացություն և ինքնաճանաչողության հմտությունների զարգացումը: Թեև ավանդական դպրոցը հաջողությամբ է լուծել ակադեմիական գիտելիքների խնդիրը, բայց հայտնի մասնագետների կարծիքով միմյանց հետ, միմյանցից սովորելը էլ ավելի մեծ հնարավորություն է ընձեռնում ակադեմիական գիտելիքները ընդլայնելու և խորացնելու համար: Ժողովրդավարության պայմաններում բացառիկ նշանակություն են ստանում սոցիալական հմտությունները: Մենք ի ծնե չենք տիրապետում մարդկանց հետ արդյունավետ հարաբերվելու հմտություններին: Այդ հմտությունները զարգացվում են համագործակցային ուսուցման գործընթացում: Համագործակցային ուսուցման տեսության մեջ ընդունված է , որ սոցիալական հմտությունները խմբային արդյունավետ աշխատանքի հիմքն են:
Երկխոսությունը,հաղորդակցումը,հանդուրժողականությունը,աջակցությունը, օգնություն հայցելը, օգնություն տրամադրելը, կարեկցելը սոցիալական այն հմտություններն են, որոնք ապահովում են մարդկանց համակեցությունը և համագործակցությունը:

ԻՆՉ Է ԼԱՎ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ

* նպատակային * բովանդակային և իրավիճակային * արտադրողական * ռեֆլեկտիվ * համագործակցային

Ինչ պիսին են գործնականում այս սկզբունքների ազդեցությունը դասավանդման վրա

*Փոխվում են ուսուցչի և աշակերտի դերերը: Դասավանդման ավանդական հայեցակարգը շեշտադրում է ուսուցչի ակտիվությունը, որը հանգեցրել է այնպիսի մի դասավանդման, որի կենտրոնում ուսուցիչն է:

*Ուսուցիչը պետք է ուսուցման հիմնական պատասխանատվությունը փոխանցի աշակերտներին և վստահի նրանց իրենց աշխատանքներում: Վարքագծային և ճանաչողական մոտեցումները ներառում են ուսուցման տարբեր տեսություններ և գաղափարներ:

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՏԱՐՐԵՐԸ

<u>Այն ինչ այսօր երեխաները կարող են անել միասին , վաղը նրանք կկարողանան անել միայնակ:</u>

<u>Լ.Վիգոտսկի</u>

Համագործակցային ուսուցումը խմբային աշխատանքի առավել բարձր աստիճան է, որը ենթադրում է խմբային աշխատանքի որոշակի նոր մշակույթի ձևավորում: Ոչ բոլոր խմբային աշխատանքներն են, որ կարող են ապահովել համագործակցային ուսուցում: Առաջադրանքը պետք է պլանավորվի և իրականացվի այնպես, որ սովորողին մղի համագործակցության և նպաստի նրա ակտիվ մասնակցությանը ուսուցման պրոցեսին: Համագործակցային ուսուցման տարրերն ըստ Ջոնսոնների հիմնականում հինգն են.

*Դրական փոխկապվածություն,

*դեմ առ դեմ փոխազդեցություն,

*անհատական հաշվետվություն և պատասխանատվություն,

*միջանձնային կամ փոքր խմբերով աշխատանքի հմտություններ,

*խմբային գործընթացի մշակում,

*փոխներգործուն, ինտերակտիվ առաջադրանք

<u>Գծապատկեր 1</u>

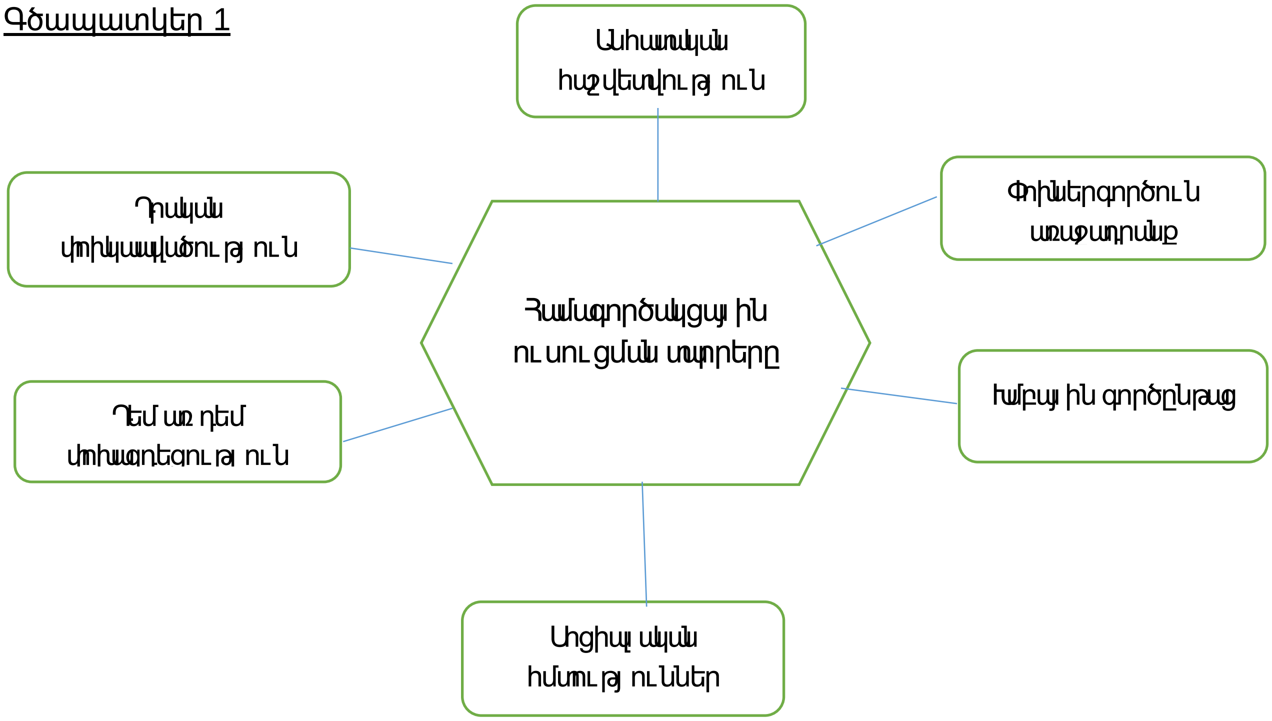

Դրական փոխկապվածությունը այն զգացումն է, որ խմբի յուրաքանչյուր անդամ կապված է խմբի մյուս անդամների հետ այնպես,որ խմբի յուրաքանչյուր անդամ կապված է խմբի մյուս անդամների հետ այնպես, որ չի կարող հասնել հաջողության, քանի դեռ նրանք չեն հասել հաջողության և հակառակը. Խմբի բոլոր անդամները գիտակցում և զգում են, որ իրենք < սուզվելու են կամ լողալու են միասին>:

Դրական փօխկապվածությունը ինքնաբերաբար չի առաջանում: Ահա թե ինչու ուսուցչին անհրաժեշտ,է ուշադրությունը կենտրոնացնել այն կանոնների և սկզբմունքների վրա, որոնք խմբերում խթանում են դրական փոխկապվածությանը: Դեմ առ դեմ, խթանող փոխազդեցության արդյունքում սովորողները համագործակցում են ավելի արդյունավետ, փոխանակում են անհրաժեշտ տեղեկատվություն և նյութեր, համատեղ մշակում և վերլուծում են ինֆորմացիան,ապահովում են հետադարձ կապ՝ խմբի հետագա աշխատանքի բարելավման նպատակով, քաջալերում և աջակցում են միմյանց՝ ընդհանուր նպատակին հասնելու համար:

Անհատական հաշվետվություն և պատասխանատվություն նշանակում է, որ խմբի յուրաքանչյուր անդամ ®պատրաստ է պատասխանելու և մտքեր փոխանակելու, ® պատասխանատվություն է կրում ուսուցման արդյունքների համար, ® խմբի մաս է ®կարիք ունի գաղափարներով և մտքերով կիսվելու խմբի մյուս անդամների հետ, ®կարող է լինել խմբի ներկայացուցիչը, ® պատրաստ է ներկայացնելու խմբի աշխատանքի արդյունքը, ®գիտի, որ գնահատվելու է խմբի յուրաքանչյուր անդամի առաջընթացն ու ներդրումը:

Սոցիալական հմտություններ անհրաժեշտ են,քանի որ խմբային առաջադրանքներ կատարելիս աշակերտներն անցնում են այնպիսի իրավիճակներով, որոնք պահանջում են բարդ փոխհարաբերություններ: Հաճախ այդ հմտություններին չտիրապետելու պատճառով խմբային աշխատանքը ձախողվում է : Համագործակցային ուսուցման հաջողության համար պահանջվում է փոքր խմբերում աշխատելու սոցիալական համագործակցային հմտությունների զարգացում:

Խմբային գործընթացը/ մշակումը, որպես համագործակցային ուսուցման տարր,խմբի անդամների կողմից իրենց խմբի հաջողությունների և արդյունավետ փոխհարաբերությունների,խմբային համագործակցության բարելավման հետ կապված խնդիրների քննարկման փուլն է: Խմբերը նկարագրում են խմբի անդամների օգտակար և ոչ օգտակար գործողությունները և որոշումներ կայացնում, թե որ վարքագիծը կամ գործողությունները պետք է բարելավել կամ զարգացնել: Նման քննարկումները հնարավորություն են ընձեռնում ամրապնդելու խումբը՝պահպանելով արդյունավետ փոխհարաբերությունները խմբի ներսում:

Գծապատկեր 2

Փոխներգործուն կառուցվածք ունեցող առաջադրանքները պետք են քանի, որ արդյունավետ համագործակցային աշխատանքը հնարավոր է միայն այն դեպքում,երբ առաջադրանքը, որի վրա աշխատում է խումբը տրված է այնպես, որ այն կատարելու համար պահանջվում է թիմային աշխատանք:

ՈՒՍՈՒՑՉԻ ԴԵՐԸ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԵՋ

Ուսուցչի գործը հասարակության շրջանում ամենից կարևորվող ամենամեծ հնարամտություն պահանջող,օրեցօր ավելի գնահատվող մասնագիտություններից է:

Թվում է թե համագործակցային ուսուցումն օգտագործող ուսուցիչը ավելի քիչ է աշխատում քան ավանդական մեթոդներով աշխատող ուսուցիչը, քանի որ ուսուցման ժամանակի նշանակալի մասը նվիրվում է աշակերտների սովորելուն իրենց ընկերներից: Սակայն իրականում դա այդպես չէ. համագործակցային ուսուցումն օգտագործող ուսուցիչը ստանձնում է մեծ թվով պարտականություններ,որոնց մեջ մտնում են

® դասերի, վարժությունների պլանավորում

® սովորողների խմբերի կազմում

® սովորողների տեղաբախշում

® սովորողներին առաջադրանքի ներկայացում և բացահայտում

® սովորողներին օգնություն սոցիալական հմտությունների զարգացման հարցում

® խմբային աշխատանքի հսկողություն և անհրաժեշտության դեպքում միջամտություն

®գնահատում

Համագործակցային ուսուցում կիրառող ուսուցիչը պետք է լինի համբերատար խմբի անդամներին ուղղորդելու համար: Խմբերին անհրաժեշտ է զգալ ի ժամանակ միմյանց հետազոտել և հարմարվելու զգալ ու

համար: Ավանդական մեթոդներով աշխատող շատ ուսուցիչներ հիմնականում այդ հանգամանքը չեն կարևորում: Ինչպես ավանդական, այնպես էլ համագործակցային ուսուցման դեպքում հաջողության առանցքը ուսուցչի նախապատրաստությունն է: Ուսուցիչը պետք է պլանավորի ոչ միայն բովանդակության մատուցումը, այլ նաև աշակերտների գործողությունները և գնահատումը: Ժամանակի բաշխումը հատկապես կարևոր է համագործակցային ուսուցման արդյունավետության ապահովել ու գործում, երբ աշակերտները կատարում են տարբեր առաջադրանքներ, տարբեր տեղերում տարբեր զույգերի հետ: Այս բոլորը հաստատում են, որ ուսուցիչը կարևոր դեր ունի համագործակցային ուսուցման կազմակերպման գործընթացում, ձևավորում է սովորողների խմբերը, պլանավորում առաջադրանքները, սահմանում է առաջադրանքների կատարման պայմանները և ժամկետները, գնահատման ձևերն ու դրանց կիրառման ուղիները: Այլ խոսքով կազմակերպում է ուսուցումը: Այսպիսի մոտեցումը առաջ է բերում նաև աշակերտի դերի փոփոխություն:

Ուսուցիչը պետք է լինի

- ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ ԿԱՅԱՑՆՈՂ
- ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ ՍՏԵՂԾՈՂ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՓՈԽԿԱՊԱԿՑՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎՈՂ
- ԳՆԱՀԱՏՈՂ
- ՎԵՐԱՀՍԿՈՂ ԵՎ ԱՋԱԿՑՈՂ

ԻՆՉՊԵՍ ՍԿՍԵԼ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ

1. Աշակերտներին ցուցադրել համագործակցային աշխատանքի կարևորությունը:
2. Սովորեցնել, և խմբի հետ համատեղ ստեղծել դասարանային նոր կանոններ: Ձևավորել համագործակցային մշակույթ:
3. Սովորեցնել և զարգացնել հիմնական հմտությունները արդյունավետորեն համագործակցել ու համար:
4. Սկսել դերային քարտերով և խմբի զարգացումը խթանող այլ վարժություններով:
5. Կատարել ակադեմիական բովանդակության շրջանակներից դուրս գտնվող վարժություններ: Կոնկրետանալ անհրաժեշտ հիմնական հմտությունների վրա:
6. Ստեղծել իրավիճակներ, որոնցում աշակերտները կկիրառեն հմտություններ: Խրախուսել հմտությունները վարպետորեն կիրառող աշակերտներին:
7. Հնարավորություն տալ աշակերտներին անդրադառնալ ու իրենց կիրառած հմտություններին և օգնել նրանց քննարկել ու թե ինչպես հմտություններն ավելի արդյունավետ դարձնել հետագայում:
8. Կիրառել պարզ վարժություններ և կատարել խմբային գործընթացի բարելավում, գնահատել արդյունքը և խմբային համագործակցությունը:
9. Հնարավորություն տալ աշակերտներին փորձարկել ու համագործակցային ուսուցման հմտություններն այնքան ժամանակ, մինչև դրանք դառնան ինքնաբերաբար կիրառվող:

   Համագործակցային ուսուցմամբ դասավանդող մաթեմատիկայի ուսուցիչը կարող է սկսել ամենապարզ վարժություններից մեկով. Օրինակ «Քառակուսիներ»: Այն կիրառել ի է և

մեծահասակների և ամենափոքրերի հետ աշխատել իս: Վարժությունը սովորողին հնարավորություն կտա հասկանալու համագործակցության հզորությունը:

Յուրաքանչյուր աշակերտի «Քառակուսիների» մեկական քարտով:

Ընթացքը

1. Հանձնարարել աշակերտներին ինքնուրույն հաշվել քառակուսիների քանակը առանց պատասխանը բարձրաձայն ասելու:
2. Աշակերտներին բաժանել խմբերի 3 կամ 4 հոգանոց
3. Հարցնել խմբերին ինչպես աշխատել
4. Հրահանգել աշխատել և գտնել լուծումը համատեղ և ստեղծել քառակուսիների քանակը հաշվելու մաթեմատիկական ռազմավարություն
5. Հիշեցնել, որ խմբի յուրաքանչյուր անդամ պետք է կարողանա ներկայացնել իրենց խմբի արդյունքը
6. Պատահականորեն ընտրել որևէ մասնակցի, որը կներկայացնի թե ինչպես իրենց խումբը գտավ բոլոր քառակուսիների քանակը և որն է իրենց ռազմավարությունը: Ներկայացնողն իր խմբի ներկայացուցիչն է և նրա հաջողությունը վկայում է այն մասին, թե ինչքանով է լավ աշխատել խումբը և օգնել յուրաքանչյուրին հասկանալու լուծումը:
7. Հետո կարելի է քննարկել մյուս խմբերի ռազմավարությունները:
8. Քաջալերել այն աշակերտներին, ովքեր կիրառում են համագործակցային հմտություններ: Պետք է սովորեցնել և խմբի հետ համատեղ ստեղծել դասարանային նոր կանոններ: Զավորել համագործակցային մշակույթ: Եթե կանոնները մշակված են աշակերտների կողմից, ապա նրանց պատասխանատվությունը շատ ավելի մեծ կլինի:

Այդ պատճառով նոր մշակված կանոնները գրել պաստառի վրա, որոնց համաձայն են աշակերտները:

Օրինակ

® Լինել պատրաստ պատասխանել ու սովորածը

® Լսել մյուսներին, տալ հարցեր, միանալ ընդհանուր աշխատանքին

® Քաջալերել մյուսներին ակտիվորեն մասնակցել ու և իրենց ներդրումն ունենալու

® Հետևել ուսուցչի հրահանգին

® Խոսել գրադարանային ձայնով

® Հարգել, լինել պատասխանատու

Ներկայացնեմ գնահատման սանդղակի մի օրինակ

Չափանիշ Կանոն	Անընդունելի	Ընդունելի	Լավ	Գերազանց	Բացառիկ
Օգնել մեկը մյուսին	Միանգամից տալ ճիշտ պատասխան	Տալ միտք կամ գաղափար	Բացատրել ինչպես եք դուք մտածում	Հարցեր տալով սովորեցնել ընկերոջը	Օգնել ընկերոջը գտնել իր սեփական ուղին

Աշակերտներին դերեր տալու միջոցով ներկայացնել այլ իրավիճակ, որն ակնհայտորեն ցուցադրում է, թե խմբում անհրաժեշտ հմտություններից, որոնք են կիրառվում որոնք ոչ:
Դերերն աշակերտներին բաշխվում են խմբային աշխատանքից առաջ և մանրամասն բացատրվում է, թե ով ինչ պիտի անի:
Դերերով քարտերի օրինակ

Ժամանակը պահողը ® Քաջալերում է բոլորին սկսել աշխատանքը: ® Հանդես է բերում նախաձեռնություն, եթե ուրիշ ոչ ոք այն չի ցուցադրում: ® Հետևում է, որ խումբը ժամանակը ծախսի միայն առաջադրանքի վրա: ® Հետևում է որ աշխատանքն ավարտվի տրված ժամկետներում:	Օգնական ® Ապահովում է որ բոլորը իրազեկ լինեն, թե ինչ է ակնկալվում իրենցից: ® Օգնում է նրանց ովքեր օգնության կարիք ունեն: ® Տարբեր առաջարկություններ է անում:
Ստուգող, գնահատող ® Ապահովում է որ բոլորը հասկանան և ի վիճակի լինեն փոխանցել ստեղծված տեղեկատվությունները: ® Ապահովում է որ բոլորը կատարեն իրենց առաջադրանքները: ® Տալիս է քննադատող, բայց կարևոր հարցեր	Խրախուսող ® Խրախուսում է բոլորին անել առավելագույնը: ® Միավորներ է տալիս լավ գաղափարների կամ լավ աշխատանքի համար: ® Ամաչկոտ կամ լռակյաց անձանց հրավիրում է մասնակցել:
Կազմակերպիչ ® Տրամադրում և պահպանում է անհրաժեշտ բոլոր նյութերը և գործիքները: ® Ստեղծում է թիմային աշխատանքի համար բարենպաստ և արդյունավետ միջավայր: ® Ապահովում է, որ բոլորը կատարեն աշխատանքի իրենց բաժինը:	Այլ

Խմբերի ձևավորման սկզբունքները

Համագործակցային ուսուցման մեթոդներ կիրառելիս անհրաժեշտ է դասարանը բաժանել փոքր խմբերի: Սովորաբար կիրառվում է խմբերի ձևավորման 4 եղանակ, կապված նրանց տեսակների հետ:

Համասեռ. Երբ խմբում ընդգրկված անդամների աշխատունակային կարողությունները համազոր են: Այսպիսի խմբերով աշխատելիս աշակերտները իրար հետ շփվելիս ավելի հարմարավետ են զգում, սակայն նրանք ավելի կատարելագործվելու շարժառիթ չեն ունենում:

Պատահական. Երբ խումբը կազմվել է պատահականորեն, հաշվելով, կամ կտրված բացիկներով: Այս դեպքում կարող ենք ունենալ շատ ուժեղ, կամ շատ թույլ խմբեր: Դասարանի կառավարումը կդժվարանա, բայց աշակերտներին պետք է շփվել բոլոր աշակերտների հետ: Դա կնպաստի համագործակցային հմտությունների զարգացմանը:

Ըստ հետաքրքրությունների կամ ինքնակամ. Այս եղանակը ունի շատ առավելություններ, բայց ունի նաև թերություններ մասնավորապես առաջանում են խմբավորումներ, կարող է աշակերտներից ոմանք մերժվեն մյուսների կողմից և այսպիսով առաջանան անհարմարություններ:

Տարասեռ. Դրանք այն խմբերն են, որոնցում ընդգրկված են տարբեր, ուժեղ և թույլ կարողությունների տեր աշակերտներ: Խմբերում հավասարաչափ են բաշխված ուժերը: Այս տեսակ խմբերը ունեն մի շարք առավելություններ: Տղաներ են, աղջիկներ, տարբեր սոցիալական շերտեր ներկայացնող աշակերտները սովորում են աշխատում միասին: Պատահական կազմված խմբերը հաճախ պետք է փոփոխվեն, որպեսզի մյուս խմբերի թերությունները այս դեպքում չկրկնվեն:

Համագործակցային ուսուցման աշխատանքների կազմակերպումը արդյունավետ է չորսհոգանոց տարասեռ խմբերով:

Իմ կողմից հաճախ կիրառվող համագործակցային մեթոդներից է «Կարուսել» մեթոդը, որի կիրառման համար անհրաժեշտ է դասարանը բաժանել չորսհոգանոց խմբերի: Յուրաքանչյուր խմբին տալ մեծ թուղթ, որի վրա բաժանված է խմբերի թվով մասերի: Ամեն խմբի թղթի խմբին տալ մեծ թուղթ, որի վրա բաժանված է խմբերի թվով մասերի: Ամեն խմբի թղթի վրա գրել ընդհանուր դասի ենթախնդիրներ: Բոլոր աշակերտների համար ունենալ գունավոր գրիչներ, մարկերներ, քանոն, կարկին, գունավոր թղթեր: անհրաժեշտության դեպքում խմբի կազմակերպիչը կվերցնի խմբի համար: Ուսուցչի հրահանգով խմբերը սկսում են աշխատել 5 րոպե հետո ուսուցչի հրահանգով խմբերը ժամասլաքի ուղղությամբ, կամ հակառակ ուղղությամբ փոխանցում են թղթերը միմյանց, որոնց վրա իրենց հասկացված տեղում լրացնում են տվյալ թեմային համապատասխան իրենց լրացումները: Նորից ուսուցչի հրահանգով շարունակում են փոխանցել, լրացնել այնքան մինչև առաջին խմբի թերթը հասնում է իրեն: 5 րոպե խումբը վերլուծում է մյուս խմբերի լրացումները: Հերթով գրատախտակի մոտ ներկայացնում են իրենց պատասխանը: Մյուսները ուշադիր լսում են, եթե հարցեր ունեն տալիս են, հետո դնում են իրենց գնահատականը 1-ից 10 միավորով, կամ 20 Բոլոր խմբերին լսելուց հետո յուրաքանչյուր խումբ հաշվում է իր բոլոր միավորները և բերում է 10 միավոր գնահատականի, իսկ դա էլ ուսուցիչը կարող է անցկացնել մատյանի մեջ: Այս մեթոդը հեշտ է կիրառել համեմատաբար քիչ թվով աշակերտներ ունեցող դասարաններում; Համագործակցային ուսուցման արդյունավետությունը ունի մի շարք առավելություններ: Դրանք են՝

1. Մասնակցում են բոլոր աշակերտները

2. Սովորեցնում են միմյանց
3. Հետաքրքիր է և հաճելի բոլոր աշակերտների համար
4. Ձևվում են տարբեր կարողությունների մեր աշակերտներ
5. Որոշումներ կայացնում է յուրաքանչյուր աշակերտ
6. Նպատակները և խնդիրները նույնն են
7. Ուշադիր են, բոլորն են ձգտում ժամանակի մեջ տեղավորվել
8. Եթե խմբում ներառական աշակերտ կա, բոլորը ուշադիր են նրա նկատմամբ
9. Պաշտպանում են և միմյանց և խումբը խմբին
10. Աշխատանքների համար յուրաքանչյուրը ներդնում է իր կարողությունների չափ
11. Ամբողջ դասի ընթացքին հետևում և ուղղորդում է ուսուցիչը

Համագործակցային ուսուցումը ունի նաև մի շարք դժվարություններ: Դրանք են՝

® Դասարանի աշակերտների քանակի մեծ լինելը

® Ավանդապաշտ ուսուցչի, կամ տնօրենի ուսմասվարի մոտեցումները

® Ուսուցչի նախապես դասին մանրակրկիտ և ժամանակատար նախապատրաստվելը

® Աշակերտների աղմուկը, երբ նոր են աշխատում այս մեթոդով

® Ժամանակի մեջ չտեղավորվելը

Այս մեթոդով աշխատող ուսուցչի ձախողվելու դեպքում աշակերտները կօգտվեն առիթից ու դասը կվերածեն խաղի: Ուսուցումը արդյունավետ չի լինի: Համագործակցային ուսուցմամբ աշխատող ուսուցչին վախեցնում է աղմուկը: Անպայման դրական կլինի, եթե ուսուցիչը օգտագործի տարբեր ազդանշաններ՝ աղմուկի չափը բարձրանալու դեպքում: Աղմուկ կարող է առաջանալ նաև այն դեպքում, երբ առաջադրանքը հստակ չի բացատրվել ու այն լավ չի հասկացվել աշակերտների կողմից:

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԴԱՍԻ ՊԼԱՆԻ ՁԵՎ

Ուսուցչի անունը----------------------------Դասարանը--------------------

Ամիս, ամսաթիվ---------------------------Տևողությունը-------------------

Թեման---

Ակադեմիական նպատակները--

Հմտությունների զարգացման նպատակները--

Անհրաժեշտ պարագաներ--

Սենյակի կահավորումը--

Խմբի չափը, կառուցվածքը---

Դերերը խմբում---

1. Առաջադրանքը---
2. Հաջողության չափանիշներ---
3. Դրական փոխկապակցվածություն---
4. Անհատական հաշվետվություն---
5. Ներխմբային համագործակցություն---
6. Առանձնահատուկ վարքագծեր--

® Ընթացակարգի վերահսկում---

® Վերահսկում ուսուցչի -------------աշակերտի կողմից-----------------------------------

® Միջամտություն թիմին աջակցելու համար---

ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

1. Խմբի անդամների անհատական ուսումնառության գնահատում-----------------------------

-

2. Խմբային արդյունավետության գնահատում---

3. Փոքր խմբային գործընթաց, մշակումներ--

4. Դասարանային մշակումներ---

5. Գծապատկերների գործածում--

-

6. Դրական հետադարձ կապ յուրաքանչյուր աշակերտին---

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Համագործակցային մեթոդը հատուկ է աշակերտակենտրոն ուսուցմանը, իսկ այդ ուսուցման հիմնական խնդիրը աշակերտներին սովորել սովորեցնելն է, նրանց մեջ ողջ կյանքում սովորելու կարողությունների և հմտությունների մշակումը:

Աշակերտակենտրոն ուսուցման դեպքում սովորողները դառնում են ուսումնական գործընթացի լիիրավ մասնակիցներ, նրանց փորձը ծառայում է որպես ճանաչողության հիմնական աղբյուր: Համագործակցային ուսուցման դեպքում գնահատվում են ոչ միայն սովորողների գիտելիքները, այլև նրանց հաղորդակցվելու, համագործակցելու և առարկայական գիտելիքների կիրառման հմտությունները խնդիրների լուծման մեջ: Ներկայացված է համագործակցային ուսուցման արդյունավետությունը, որը ընդունված փաստ է: Այն ընդունվում է նաև ավանդապաշտ ուսուցիչների կողմից: Համագործակցային մեթոդներով ուսուցումը ավելի շատ առավելություններ ունի քան հակացուցումներ: Նշված է ինչն է լավ ուսուցումը: Ինչպես կազմակերպել համագործակցային ուսուցումը,կանոնակարգել խմբերի աշխատանքները: Խմբերում աշակերտների դերերի բաշխում իրականացնել:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1 Ատեստացիայի ղեկավարի տրված նյութեր

2 Համագործակցային ուսուցում—2006թ հեղինակներ՝

Ա.Հովհաննիսյան,Կ. Հարությունյան, Ս. Խրիմյան, Ս. Խաչատչյան, Ն.Բայաթյան, Լ.Ալեքսանյան, Վ.Պուրուկուրու

3.Համակարգչից